

Не обмеження прав людей з обмеженими можливостями

В останні роки соціальна політика України стосовно осіб з інвалідністю зазнала суттєвих змін.

Найголовніше - сприяння більшому залученню людей цієї соціальної групи до участі у суспільному житті, реалізації їх можливостей та прав, як громадян України.

Права людини не залежать від медичного діагнозу, а стан її здоров'я лише визначає, яку підтримку така особа потребує для забезпечення її прав без будь-якого приниження та дискримінації.

Концепція комплексного підходу у створенні умов, які сприяють втіленню прав людей з обмеженими можливостями на рівні з іншими співвітчизниками, полягає у зміні випадків ставлення суспільства до проблеми інвалідності, вдосконалення законодавства та посилення контролю за його дотриманням.

Особливо важливо це сьогодні, оскільки тривалість активних бойових дій внаслідок російської агресії проти незалежності України, на жаль, визначає невтішну динаміку збільшення осіб з інвалідністю не тільки з числа захисників, но і серед мирного населення.

Значна частина військових зі статусом осіб з обмеженими можливостями, ймовірно, не зможуть продовжувати трудову діяльність, яку вони вели до початку війни. Але переважна кількість ветеранів з інвалідністю – це трудовий ресурс, необхідний державі для відбудови країни.

На ринку праці досі триває диспропорція між попитом і реальними пропозиціями та рівнем оплати праці. Для використання існуючого трудового резерву приймаються рішення для стимулювання та адаптації бізнесу щодо використання найманої праці осіб з інвалідністю.

27 лютого 2025 року Президентом України підписано Закон України від 15.01.2025 №4219 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю», який буде введено в дію з січня 2026 року та визначає нові правила працевлаштування осіб з інвалідністю.

Цим законом передбачені альтернативні механізми підтримки працевлаштування таких осіб, що, в свою чергу, може збільшити рівень їх зайнятості.

Працедавці, згідно наведено Закону, мають працевлаштувати людину з обмеженими можливостями з обов'язковим облаштуванням (за потреби) для нього робочого місця або на заміну штрафних санкцій сплатити цільовий внесок до Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, якщо працевлаштування таких осіб неможливе з доведених об'єктивних обставин, пов'язаних, зокрема, виробничими ризиками.

Крім того, з 2026 року звітність щодо кількості працевлаштованих осіб з інвалідністю буде кварталною на заміну річної, ПФУ матимуть повноваження щодо перевірок та контролю за сплатою відповідних внесків, розрахунок яких буде проводитись виходячи зі середньомісячної заробітної плати.

21.02.2025 року Урядом України постановою № 273 внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2023 року № 893, зокрема змінено назву «Деякі питання надання компенсації фактичних витрат за облаштування робочих місць/місць провадження господарської діяльності/ незалежної професійної діяльності для осіб з інвалідністю».

З дня набрання чинності вказаної постанови відповідна компенсація буде отримана заявниками у разі виконання ними таких умов: облаштовано робоче місце для особи з

інвалідністю I або II групи, яка є застрахованою особою та яку працевлаштовано; облаштовано робоче місце для працівника, який вийшов на роботу у зв'язку із звільненням з військової служби у запас/відставку на збережене місце роботи, посаду відповідно до частини третьої ст. 119 КЗпП та/або якого переведено за його згодою на іншу посаду в цього роботодавця і який є особою з інвалідністю; облаштовано власне місце провадження діяльності у разі, якщо заявник - особа з інвалідністю, яка розпочала або після звільнення з військової служби у запас/відставку продовжила свою діяльність, як фізична особа - підприємець або фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Посадові особи відділу з питань праці управління інспекційної діяльності в Одеській області Південного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, спільно із соціальними партнерами – представниками Державної служби зайнятості, УПФ України, ДПІ, органів місцевого самоврядування, а також із соціальними службами та громадськими організаціями, здійснюють серед роботодавців, безробітних осіб, населення та ВПО превентивні заходи з актуальних питань у сферах праці та зайнятості людей з обмеженими можливостями.

Крім того, громадяни постійно отримують консультації та роз'яснення з питань законодавства про працю, скориставшись інформаційним порталом pratsia.in.ua, де розміщені спеціальна електронна форма звернення й номери телефонів, або сервісом Держпраці «інтерактивний інспектор», заповнивши форму для оперативного отримання роз'яснень <https://forms.gle/FuLCQKQQta22kXDP7>, а також за допомогою мобільного зв'язку до інспектора праці.

Головний державний інспектор
відділу з питань праці управління
інспекційної діяльності в Одеській області
Південного міжрегіонального управління
Державної служби з питань праці

Антоніна Автутова

Не обмеження прав людей з обмеженими можливостями